

su 19
Shore

„SUNRISE” ARTIKELENREEKS

(voor leden en belangstellenden)

Uitgave: Theosophical University Press, Pasadena, Calif.

Voor Nederland:

J. P. Brakel, Ananasstraat 98, Den Haag

De inhoud van dit blad bestaat uit vertaalde artikelen uit het tijdschrift „SUNRISE” dat uitgegeven wordt door de Theosophical University Press, Pasadena, Californië. Belangstellenden die deze vertalingen regelmatig wensen te ontvangen kunnen zich abonneren door storting van f 3.— op Postrekening 395300 t.n.v. J. P. Brakel, Ananasstraat 98, Den Haag. Per jaar verschijnen ongeveer 10 nummers. Zij die zich voor het tijdschrift „SUNRISE” zelf interesseren kunnen een proefnummer aanvragen bij bovengenoemd adres.

S U N R I S E
-artikelenreeks.-

No.17

December 1959.

INHOUD:

Het licht van een Ster

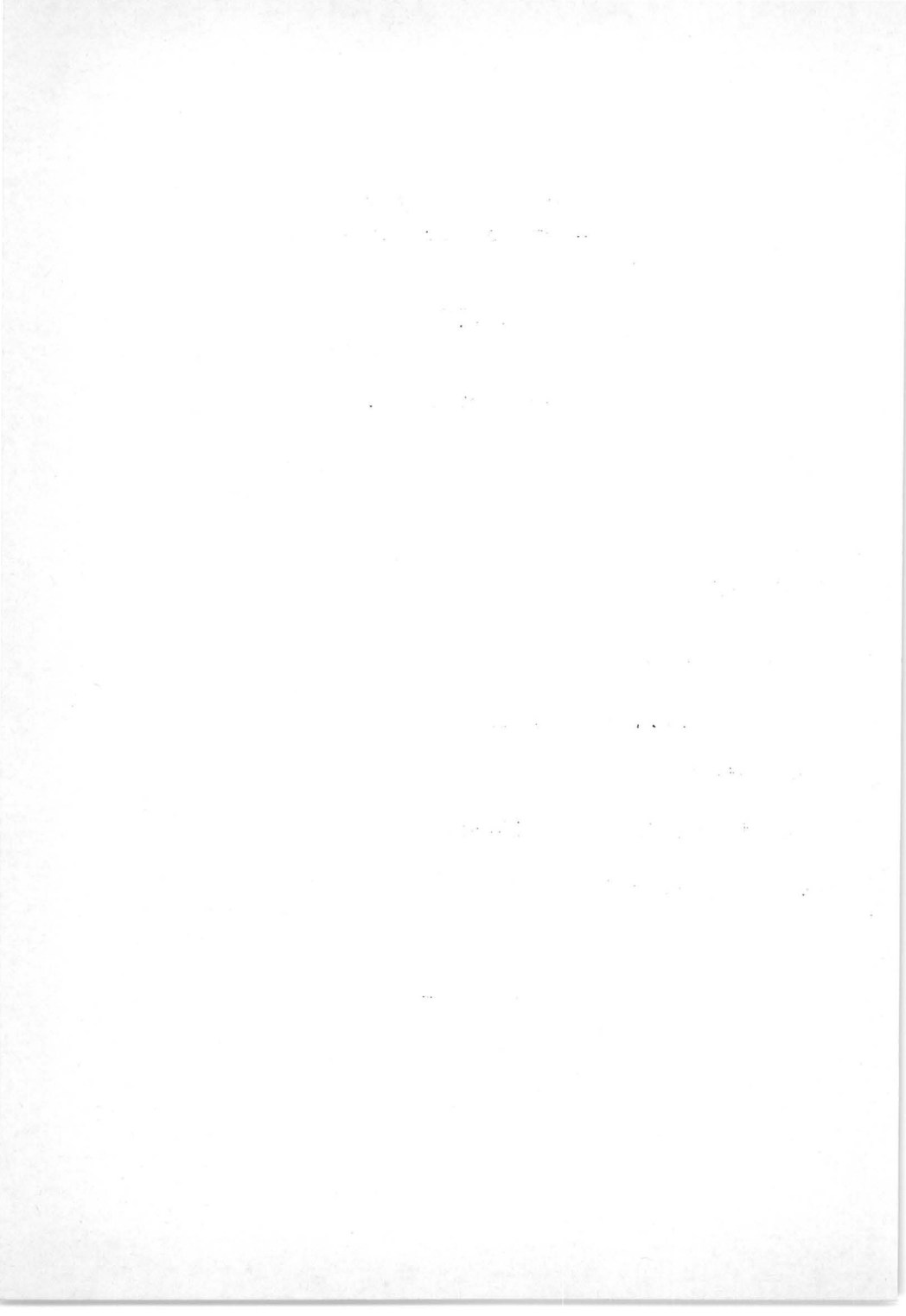
Kerstmis....op de Berg

Rondetafel

De stroom der vooruitgang

U vroeg er om!

-O-O-O-

HET LICHT VAN EEN STER.

Hebben we er ooit bij stilgestaan dat de mens er is dankzij een daad van mededogen? Dat de zon en de planeten nooit zouden zijn ontstaan als hun galactische ouder in een ontzaglijk ver verleden niet zijn aandeel had gehad in het offer van een ster?

In de afgelopen jaren is er bijzondere aandacht geschonken aan die schitterende opflinkeringsen aan de hemel, die de astronomen novae en supernovae noemden in de veronderstelling, dat zij "nieuwe" sterren waren, in staat van wording. Latere ontdekkingen hebben echter uitgewezen, dat deze plotselinge en periodieke uitbarstingen van licht de laatste stuiptrekkingen zijn van bepaalde sterren, wier binnenste kern "ineenstort", waarna de uiterlijke delen de ruimte in exploderen.

Nu ondergaan niet alle sterren een geweldadige dood. Die van middelmatige omvang, wier massa een bepaalde vaste grens niet overschrijdt, hebben een betrekkelijk kalm einde. Een typische nova bijvoorbeeld, waarvan er naar men schat 20 tot 30 per jaar voorkomen, kan wel duizend kleinere "doden" of uitbarstingen ondergaan, waarna hij telkens weer tot zijn normale helderheid terugkeert, totdat de ster tenslotte sterft, wanneer zijn hoeveelheid waterstof is uitgeput. Supernovae daarentegen, wier massa belangrijk groter is dan die van de zon en die dus boven het gemiddelde uitgaan, exploderen met een enorme kracht en verspreiden hun bestanddelen zeer ver de ruimte

in. Maar zelfs hier behoeft de kracht van de explosie nog niet sterk genoeg te zijn om de ster in zijn geheel te doen verdwijnen.

Dr. Fritz Zwicky, astrofysicus aan het "Californian Institute of Technology" te Pasadena, schrijft, dat er slechts 60 supernovae zijn geregistreerd. Het oudste gedocumenteerde verslag van een spectaculaire uitbarsting van licht werd gemaakt door Chinese astronomen in 1054 n.Ch. Men meent dat de nevelvlek de Kreeft in ons Melkwegstelsel daar een overblijfsel van is. Nog twee opflikkeringen van buitengewone helderheid, waarvan men ook aanneemt dat het supernovae waren, werden door Tycho Brahe genoteerd in 1572 en door Johannes Kepler in 1604. In onze tijd met zijn krachtige telescopen in Palomar en andere observatoria, die voortdurend op de hemel zijn gericht, zijn de astronomen in staat verschillende soorten novae en supernovae te ontdekken, zowel in ons eigen melkwegstelsel als ver daarbuiten. In 1959 alleen, tussen 6 Januari en 28 Juni zijn er vier van dergelijke ververwijderde supernovae waargenomen.

Wat gebeurt er eigenlijk als een ster explodeert? In zijn boek "Frontiers of Astronomy" (Grensgebieden der Astronomie) geeft Fred Hoyle, Brits astronoom en wiskundige, een interessant verslag van de verbazingwekkende feiten, die de "nieuwe" astronomie heeft ontdekt. Laten we eens in het kort en slechts in grote trekken, daar de bijzonderheden buitengewoon gecompliceerd zijn, het evolutionaire spoor volgen van een ster van de afmetingen van een supernova. Hij begint met een tamelijk eenvoudige chemische samenstelling, in hoofdzaak waterstofgas, maar terwijl hij groeit en zich ontwikkelt wordt een belangrijk deel van het waterstof omgezet in helium, naarmate de temperatuur stijgt en het centrale deel van de ster krimpt of zich samentrekt. Nu hebben we een ster

met een kern van helium, omgeven door een buitenste laag van waterstof. Maar dit is nog maar het beginstadium van de verbazingwekkende transformaties, die teweeg zullen worden gebracht door een combinatie van temperatuursverhogingen en voortdurende inkrimpingen van de kern van de ster, die op hun beurt een reeks kern-reacties in beweging stellen, totdat "alle elementen van helium, koolstof, zuurstof, neon enzovoort af tot ijzer" aanwezig zijn. "Nu kunnen we zeven algemene zones onderscheiden", zegt Dr. Hoyle, zodat de ster werkelijk lijkt op "een ui met rokken van geheel verschillende substanties".

Tot op dit punt is onze supernova er steeds in geslaagd zijn evenwicht te hervinden na elke "omzetting". Nu zijn zevenvoudige structuur echter compleet is, hebben zijn innerlijke gebieden kennelijk de grens bereikt van hun vermogen tot condensatie of samentrekking. Wat kan de ster dus anders doen dan een drastische ommekeer te maken in functie en karakter. In plaats van zich te blijven samentrekken, zet hij uit; in plaats van steeds dichtere elementen uit de ijzergroep te produceren, zet hij het materiaal van zijn binnenste delen weer in helium om ! Dit is inderdaad "een dramatische verandering in samenstelling" en, zoals Hoyle het uitdrukt, "de weg staat open voor een catastrofe". Daar zijn innerlijke kern is "ingestort" blijft er niet anders over dan dat de ster explodeert ! Enorme hoeveelheden sterrestof storten zich in razende vaart de ruimte in. De ster sterft, maar in het proces van zijn "dood" is hij in duizenden fragmenten licht uiteengebarsten.

Wat betekent dit alles? Stellig een glorieus einde voor een ster; maar is het voor ons hier op aarde van betekenis? Er bestaat inderdaad een nauw en "krachtig gesmeed" verband tussen sterrenstelsels en mensen, want als de chemische

atomen van onze stoffelijke samenstelling "diep in het binnenste der sterren" worden opgebouwd, zoals de astronomen zeggen, hoe veel te meer zijn dan de fijnere atomen van onze ziel en geest verwant aan de energieën van de goden, die de sterren als hun lichamen gebruiken. "En de geest Gods zweefde over de wateren. En God zeide: Er zij licht".

En er was licht. Uit de duisternis van chaos en het ledig brachten het firmament van sterren, de zon, maan en planeten elk hun gelijken voort - en ook de mens kwam na millioenen jaren tot aanzijn; zijn lichaam gevormd uit het "stof" der sterren, zijn geest verbonden met die Elohim, die hem het leven schonken. Waar anders doelden de oude filosofen uit India, China en Chaldea op, toen zij spraken over hemelse geesten "die als vallende sterren omlaag schoten", om zich "in de schaduwen" van de aarde en de mens te belichamen? Dit moge ver af schijnen van de conventionele astronomie, maar de opvattingen van onze geleerden ondergaan thans zulk een verdieping, dat het moeilijk valt de mystieke boventonen niet op te merken. Wanneer per slot van rekening door de hele kosmos dezelfde materiële bouwstoffen worden gebruikt, waarom zouden dan de fijnere werktuigen van de Godheid - ziel, wil, bewustzijn en geest - geen universele toepassing vinden?

We doen er goed aan de gewoonten der sterren met die van onszelf te vergelijken, want daarbij blijkt duidelijk eenzelfde opvolging van gebeurtenissen: de ster ontwikkelt zijn uit "zeven zones" bestaand lichaam door middel van een geleidelijk proces van verstoffelijking van het hoog etherische waterstofgas tot de zware elementen van de ijzergroep; vervolgens, na een opmerkelijke ommekeer in de richting van vergeestelijking, stoot hij meedogenloos zijn teveel aan stof uit zijn wezen. De mens, analoog gesproken, ontvouwt ook

zijn uit "zeven zones" bestaande hoedanigheden, van het goddelijke tot het stoffelijke, wordt enige tijd in beslag genomen door zijn stoffelijke verrichtingen en wordt dan plotseling, als een reactie op de ernstige beperkingen van zijn materiële omgeving, door de overweldigende drang zich weer te ontplooien, gedwongen de beperkingen van alle materiële begeerten af te werpen en tot zijn ouder-ster terug te keren.

Er bestaat dus in de Natuur slechts één patroon, één doel: de bezieling van de stof door de vlam van de geest. Zo lang de aandacht is geconcentreerd op stoffelijke voertuigen, staat de geest op de achtergrond; wanneer het werk van de opbouw eenmaal voorbij is, neemt de explosieve energie van de geest het heft in handen en wordt zijn stralende kracht intenser. We zijn inderdaad allen radio-actief: de zon, het gesteente der aarde, de mens en de sterren. Juist zoals de nova licht verspreidt in de omringende ruimte, wanneer hij zijn stoffelijke partikels loslaat, zenden ook wij, telkens wanneer we het ijzer van onze natuur omzetten in de stralende geestelijke essentie, licht uit in de wereld. Misschien is het slechts een glans, die we zelf niet zien, maar verlicht is licht en overal waar het zich bevindt, verlicht het de duisternis. Men is geneigd een verrassende parallel te trekken tussen de "dood en omzetting" van gewone nova en de gewone mens; en tussen de verbijsterende ervaringen van een supernova en de glorieuse transfiguratie van de Gekruisigde.

Toen in het Oosten de ster scheen om de Wijzen de weg aan te geven die zij moesten gaan, was dit toen een "teken van de hemel" om de geboorte van een Christus aan te kondigen? Meer dan één astronoom meent, dat de Ster van Bethlehem een supernova was, terwijl Kepler en anderen denken aan een zeldzame conjunctie van planeten met de zon.

Wat ook de verschijnselen zijn, die de mens er in elke grote eeuw toe hebben gebracht te getuigen van hemelse lichten die op aarde werden gezien, de mens is in feite deelgenoot met het heelal.

Wie zal zeggen of het licht ontstaan door het offer der sterren, dat millioenen jaren door de ruimte reist, onze wereld niet zou kunnen bereiken op die heilige momenten in de tijd, waarop Heilanden hun leven opgeven, opdat wij sterk en wijs mogen worden?

G.F.Knoche

vertaald uit:
Sunrise December 1959.

KERSTMIS....OP DE BERG.

Mijn eigen Kerstfeest zal dit jaar net zo zijn als altijd - een huis vol vrienden en familieleden - de avond vóór Kerst een tijd van vrolijkheid, gelach en het zingen van kerstliederen, die de prikkelende avondlucht vervullen. De hele avond zal ik mijn best moeten doen mijn kinderen er van te weerhouden hun pakjes voor de volgende ochtend open te maken. En de boom zal bij het venster staan, vol schittering en luister, met al zijn gekleurde lichtjes en versieringen, werkelijk de moeite waard om te zien. De kinderen zullen er zo nu en dan naar kijken, maar het nieuwe gaat er langzaam af en wij volwassenen schijnen er geen eerbied en bewondering meer voor te voelen.

De Kerstdag zal vroeg beginnen en laat eindigen - de kinderen die juichen over hun cadeautjes terwijl heerlijke geuren uit de keuken komen, waar een geweldige kalkoen langzaam wordt gebraden en pasteitjes worden klaargemaakt. De logé's staan slaperig op en scharrelen onwennig door het huis, terwijl ik mij haast om voor hun ontbijt te zorgen. De ochtend gaat vlug voorbij en mijn familieleden zullen mij helpen het middagmaal te bereiden voor de menigte, waartoe dit kleine gezin is uitgegroeid.

Na het diner (dat zo vlug voorbij is na al het werk dat we er aan hebben gehad), zullen we rustig gaan zitten, terwijl zo nu en dan iemand kerstliederen speelt op de piano of populaire melodieën ten beste geeft. Kreten van de kinderen wanneer ze met hun rolschaatsen op de grond vallen, het gesnor van de elektrische trein. Lawaai genoeg. En al heel gauw wordt het precies als elk ander etentje op Zondag met gasten en familieleden, alleen is er méér van alles en er is wat bijzonders,

zoals de Kerstboom en hulst en kaarsen op de schoorsteenmantel. Ik zal doodop zijn als iedereen naar huis gaat en het hele huis zal overhoop liggen, maar er zal ook een gevoel van goede wil en van geluk overblijven dat nog een paar Zondagen zal terugkeren. Het is goed en zo zijn mijn Kerstfeesten nu. Ik verlang er nog steeds naar - niet meer zo als toen ik 15 was en lang niet zo zeer als toen ik een klein meisje was.

-o-o-o-

Maar ik weet een avond voor Kerst die heel anders werd gevierd, ergens ver van mijn en Uw huis. Ook kende ik de man die het daar vierde. Hij was een oude man, maar hij zag er niet oud uit; een dichter was hij en een filosoof, en ik wilde net zo zijn als hij. Dat zei ik hem eens en hij antwoordde dat, toen hij zo oud was als ik, hij rustig en kalm en filosofisch verlangde te zijn. Hij had goedgevormde gevoelige handen, die niettemin veel zwaar werk hadden verricht en waarop zich duidelijk de aderen aftekenden, maar de schoonheid er van bleef niet verborgen. Het hele jaar leefde hij alleen op de top van een berg in Arizona. Hij had daar zijn eigen hut gebouwd, zijn eigen waterput gegraven en die met stenen en cement verstevigd, waarvoor hij al het materiaal op de rug van een ezel omhoog moest brengen langs de berghelling. Hij plantte bloemen en zaad voor groenten en hij had twee geiten, drie katten en een hond. Tweemaal per jaar ging hij naar het stadje beneden, dat ongeveer 12 mijl ver lag om inkopen te doen en de rest van de tijd zag hij geen levende ziel. In zijn hut had hij een wonderlijke bibliotheek - boekenkasten, die hij zelf maakte en er dan figuren in sneed, vol boeken die er letterlijk om vroegen ingekeken te worden - in hoofdzaak filosofie, gedichten, kunst en muziek

en een stuk of wat nogal vreemde occult-klinkende titels.

Deze man had een doctorsgraad, had jaren lang aan een universiteit gedoceerd totdat hij bleek werd van het lesgeven over Plato aan verveelde, ongeïnteresseerde studenten. Nu was zijn gezicht gebruint door zon en wind op die hoge berg en zijn handen waren heel teder als hij* zijn dieren aanraakte. Maar laat ik U het verhaal vertellen van zijn Kerstavond zoals hij het mij vertelde:

" Het was mijn achtste Kerstmis op de berg. Vóór die dag had ik nooit achtgeslagen op de tijd en was Kerstmis voorbij voor ik er erg in had. Maar dit jaar moest ik een keer extra de berg af voor noodzakelijke aanvullingen van mijn voorraad - het was eind October en de eerste lichte sneeuw was gevallen, die op de top van mijn berg, daar boven de woestijn, nooit lang blijft liggen. In de stad sprak ik met enkele mensen die ik kende en in de winkel vroeg de man mij of ik mij daarboven met Kerstmis niet eenzaam zou voelen. Ik glimlachte en zei dat ik gewoonlijk helemaal niet aan Kerstmis dacht en toen hij daarvan onthutst opkeek, moest ik in mijzelf lachen.

Maar wat hij had gezegd bleef mij bij en zo nu en dan moest ik er in de daarop volgende weken aan denken en vroeg ik mij af, waarom ik mij niet eenzaam voelde en waarom ik niet aan Kerstmis dacht. En dat jaar dacht ik er wel aan. Om de paar dagen keek ik op de kalender en maakte zelfs wat voorbereidselen voor een eenzame viering.

Toen ik de dag voor Kerstmis opstond, was de hemel bedekt en toen ik aan het werk ging, de dieren voederde en de hut en mijn schuurtje tegen de wind beveiligde, kreeg de lucht die bijzondere egaal grijze kleur, die voor mij maar één ding kan betekenen. Vroeg in de middag begon het te sneeuwen en de zachte vlokken daalden langzaam

neer - een poosje speelden de katten er in, terwijl mijn hond peinzend toekeek en onhandig zijn best deed mee te doen. Maar al gauw dwarrelde de vlokken sneller omlaag. De katten begonnen humeurig met hun poten te slaan en begonnen klagelijk bij de deur te miauwen, terwijl mijn hond zich binnen al warmpjes en tevreden op het haardkleedje had genesteld. Ik liet ze binnen en keek toe, hoe ze zich voor het vuur begonnen te likken, hun lieve kopjes bewogen, hun voorpootje oplichtten, een achterpoot over hun schouder legden en vredig hun waardige houding weer aannamen. Ik krijg er nooit genoeg van.

Ik was lang bezig met het opruimen van mijn hut en het vullen van mijn olielampen en toen het donkerder werd begon de wind te huilen en de sneeuw sloeg tegen de ramen met dat merkwaardige zachte en gedempte geluid, alsof een gehandschoende hand zich over de ruiten beweegt. Toen het donker was om 5 uur zaten mijn dieren en ikzelf in onze kleine maar gezellige schuilplaats midden in een Kerst sneeuwstorm. Ik vergat het weer en alles om mij heen en nestelde mij diep in mijn stoel voor het vuur om te genieten van mijn boek. Ik zat daar lange tijd, wegdromend terwijl ik in het vuur staarde en lezend, slechts onderbroken toen ik een kop koffie met biscuits ging klaarmaken en door de geluiden en bewegingen van de dieren, die zij in hun dromen maakten.

Het moet ongeveer half twaalf zijn geweest, toen ik ophield met lezen en het half tot me doordrong, dat de storm aan het afnemen was. De wind woei nog met vlagen, maar de sneeuw viel weer rustiger. Ik legde mijn boek weg, verzorgde het vuur en zocht mijn bed op naast de haard - toen stond ik plotseling stil want het viel mij op, dat de wind was verdwenen en een diepe stilte mijn kamer vulde.

"Ha, de storm is voorbij," dacht ik, ging naar de deur en stapte in de sneeuw, die wel een halve meter was opgejaagd. Het had opgehouden te sneeuwen en de maagdelijke blankheid van de grond strekte zich in zijn volle schoonheid voor mij uit, want de wolken waren verdwenen en een scheve maan straalde met zachte glans op de sneeuw. Ik keek op in de grondeloze diepte van de hemel en zag daar de sterren glinsteren van ons ganse heelal, terwijl de wind in zijn zuiverheid en koelheid er langs scheen te strijken. Een wonderlijke vreemde en diepe stilte had zich van mijn bergtop meester gemaakt en aan de overzijde van de open ruimte zag ik een hert, dat bewegingloos toekeek. Er was zulk een rust, zulk een atmosfeer, dat ik met een schok bleef stilstaan in afwachting van wat er verder zou gebeuren.

En toen kwam het. Het was muziek - de vreemdste, meest fascinerende en ontroerende muziek die ooit op aarde heeft geklonken, want alle melodie was er vreemd aan, het had geen accoorden en geen wanklanken. Slechts een volkomen en absolute harmonie, omgezet in klanken die niet te beschrijven zijn. Ik had het gevoel alsof er overal om mij heen beweging was, alsof overal zielen tevoorschijn kwamen en in de lucht verdwenen, in de hemel dacht ik toen. Er kwam een gevoel over mij, dat ik U niet kan beschrijven, maar als ooit in een mensenhart iets heiligs binnentrad, was dat toen. Ik geloof niet, dat het een visioen was. Het was meer denk ik... Het scheen uren te duren en toch was het niet langer dan enkele minuten, zoals ik bemerkte toen het tijdeloze moment voorbij was en de betovering van de stilte, die vervuld was van klank en een bijna ondraaglijke schoonheid, werd verbroken. Ik ging in mijn hut terug. Het was alsof ik een andere wereld binnentrad, een oude langvergeten plek van beproevingen en dwalingen en toen ik al de mij vertrouwde dingen

zag, kwamen zij mij vreemd voor.

Achttien jaar, achttien Kerstavonden wachtte ik in pijnlijke en hoopvolle verwachting, maar nooit kwam het terug. Ik denk dat ik te veel heb gezien.

Neen, ik ben geen heilige; ik heb alleen geluk gehad. Ik was toevallig op de juiste plaats op het juiste moment en maakte iets mee, dat we allen zouden kunnen meemaken, als we maar wisten hoe. Dat was mijn Kerstavond. Ik zal het mij altijd blijven herinneren; ik houd mezelf voor, dat ik het niet moet vergeten en elk jaar probeer ik de betekenis er van te begrijpen. En elk jaar wordt de betekenis dieper. "

-o-o-o-

Dat is zijn verhaal. U mag het geloven of niet. Ik geloof het. Ik heb de man gezien; heb hem goed leren kennen en toen hij mij vertelde wat ik U heb verteld, glansde zijn gelaat van innerlijke schoonheid.

Mijn Kerstfeest en het zijne - hoe anders, hoe verschillend. Ik heb vaak gedacht, dat als ik een Kerstavond zo alleen zou kunnen vieren, ik ook iets wonderlijks zou meemaken. Maar dan besef ik, dat hij gelijk had - hij had geluk, het was het juiste ogenblik, de juiste plaats. Maar, ziet U, ik geloof dat hij ook de juiste man was.

Hij is nu heen en de wind waait eenzaam op zijn bergtop en zijn katten en zijn hond en het hert, dat hem gadesloeg, zijn ook heen. Misschien zal ik bij al het rumoer, het gezang en gelach van mijn kerstviering de tijd vinden aan dat moment van stilte te denken - misschien zal ik, al is het maar een beetje, zijn gevoel kunnen delen.

Maar of dat zo is of niet, ginds hoog in die met sterren bezaaide stilte en sneeuwheldere pracht, klinkt de oude, oude muziek in sferen en werelden en bereikt zelfs ons hier beneden.

vertaald uit:
Sunrise December 1959.

-Virginia V. Page

RONDE Tafel.

Notities van een Bespreking over
de Hiërarchische Grondslag van
het leven.

Voorzitter: Zoals U weet hebben we voor van-
avond geen speciaal onderwerp, het woord is dus
aan ieder, die wat in het midden wil brengen.
Dan, ik geloof dat jij iets aan het uitbroeden
bent. Als dat zo is, kom er dan mee voor de dag.

Dan: Ja, ik heb de laatste tijd nog al wat ge-
lezen over de verschillende theorieën, die de ge-
leerden hebben opgesteld over de oorsprong van
het heelal en van ons eigen zonnestelsel en ik
blijf me afvragen hoe het werkelijk is toegegaan.
Ik heb mijn vraag nog niet helemaal helder voor
ogen, maar wat ik bedoel is, hoe het leven op
aarde eigenlijk begon? Hoe kwam God in de steen
bijvoorbeeld, of in de bomen of zelfs in de mens?

Tom: Maar God komt niet in een steen of een
boom. Dat klinkt als één of ander materialistisch
pantheïsme, dat naar mijn gevoel niet juist is.
In ieder geval heb ik altijd gemeend dat God, of
de Goddelijke essence van het heelal, onmogelijk
zo ver in de stof kon afdalen dat hij werkelijk
in één of andere vorm binnentrad.

Dan: Maar hoe kan er iets bestaan, als er niet
eerst een begin mee is gemaakt door God of één
of andere Kosmische kracht?

Tom: Dat is heel wat anders dan wanneer je zegt,
dat God in een steen of boom komt. Ik begreep
niet wat je bedoelde.

Dan: Goed, laat ik het dan zo zeggen: wat is de techniek of de gang van zaken, waardoor het mogelijk wordt, dat een boom of een steen of een mens levend wordt en bewustzijn krijgt?

Voorzitter: Dat is duidelijk gezegd, Dan en ik geloof dat jullie allebei gelijk hebt, maar dat je het probleem van verschillende kanten bekijkt. Hoe wordt het Ene het Vele? Hoe bezielt de geest de stof? En wanneer is er Bewustzijn aanwezig? Je hebt een reeks vragen aangeroerd, waarover de filosofen van alle eeuwen hebben nagedacht. Ze zijn buitengewoon belangrijk, maar een definitief antwoord kunnen we niet krijgen, omdat we onmogelijk kunnen begrijpen, hoe het goddelijk bewustzijn van een heelal zich openbaart, voor wij zelf dat kosmisch bewustzijn bereikt hebben.

. De mens staat, wat zijn ervaringen en de ontwikkeling van het zelfbewustzijn betreft, tussen het atoom en een melkwegstelsel. Hij kan diep doordringen in de Ruimte en zich de gelijke voelen van de reuzen sterren - die zelf weer atomen zijn in ons eigen heelal; of hij kan doordringen tot het oneindig kleine en zich verbazen over de wonderlijke harmonie, die in het hart van het atoom heerst. Waarheen we ons ook wenden, overal vinden we het Goddelijke als de wortel, de vrucht en het zaad van al wat leeft.

Dan: Dat is goed. Maar hoe werkt die Godheid? Hoe treedt ze een steen of een boom binnen of liever hoe wekt ze die tot leven? Daar gaat het bij mij om.

Voorzitter: We kunnen het mysterie van het doòrbreken van het Goddelijke uit de Duisternis in het Licht niet werkelijk oplossen. Alles wat we weten is, dat het gebeurt - en klaarblijkelijk

steeds zal gebeuren. Het Goddelijke is - hetzij actief of passief. De Christelijke theologen drukten het zo uit: "God is transcendent maar immanent," wat wil zeggen, dat het goddelijk bewustzijn zijn kosmisch gebied nimmer verlaat en toch overal is, in het hart van de mens, in de kern van een steen, een boom of een ster. Krishna legde het in de Bhagavad Gītā aan Arjuna iets duidelijker uit toen hij zei: "Ik deed dit ganse heelal ontstaan uit een deel van mijzelf en blijf er toch van gescheiden." Eenvoudig gezegd kan het Goddelijke niet rechtstreeks enige materiële vorm binnentreden zonder die te vernietigen, zo krachtig is de goddelijke kracht in actie. Maar als het een lichaam wil aannemen, zendt het de noodzakelijke elementen van bewustzijn uit, "een deel van mijzelf", en schenkt aldus leven aan ieder deel in het heelal; en overal waar zich zo'n brandpunt van het Goddelijke vormt, bevindt zich een levenskiem, die zich uiteindelijk zal manifesteren in de enorme verscheidenheid van vormen, die wij zien: hiërarchieën van levende wezens onder en boven op de ladder der evolutie, van het microscopische atoom via de mineralen, planten en dieren tot de mens - en verder, zelfs tot de planeten en sterren.

U herinnert zich uit Genesis dat Jacob een droom had, en hij zag "een ladder op aarde opgericht, waarvan de top tot de hemel reikte", en op de sporten zag hij hoe de "engelen Gods daarlangs op en neerklommen." Dat is de Hebreeuwse manier om te wijzen op de waarschijnlijkheid van het bestaan van rijken van levende wezens boven de mens, die tot aan de hemel reikten of het hoogste punt dat zij konden aangeven, waarbij de "engelen" - het woord betekent "boodschappers" - de verschillende soorten zelfbewuste tussenstadia vertegenwoordigen tussen het menselijke en het goddelijke. Zoals we al hebben gezegd, de Godheid

zou onmogelijk rechtstreeks in aanraking kunnen komen met materiële vormen, maar ze moet werken via "delen van zichzelf" of tussenstadia.

Jack: Dat is net als met electriciteit. We weten natuurlijk niet wat het is - misschien één of andere kosmische kracht -, net zo min als we begrijpen wat die electromagnetische krachten zijn, die ons van de zon toestromen. We weten echter wel, dat we niet onbeschermd met de volle kracht van de elektrische stroom in aanraking moeten komen. De wetenschap heeft daarom verschillende soorten transformatoren ontwikkeld om deze geheimzinnige kracht om te zetten in het voltage, dat we nodig hebben. Voor sommige werkzaamheden is een buitengewoon hoog voltage nodig, maar er zijn geschikte isolatie-methoden om ons te beschermen; terwijl er voor de gewone behoefte in huis een betrekkelijk laag voltage nodig is.

Frank: Terwijl Jack aan het woord was, dacht ik er aan, hoe zorgvuldig de Natuur alles regelt. Als we om onze planeet niet een tamelijk dichte atmosfeer hadden, die als een beschermende laag dienst doet, zouden we niet de invloed kunnen verdragen van de magnetische krachten die voortdurend door de zon worden uitgestoten. Alles op aarde, de planten, de dieren en ook de mensen zouden zonder die atmosfeer in een oogwenk worden verteerd.

Voorzitter: Alles is prachtig uitgebalanceerd, zodat we op aarde precies dat "deel" aan kosmische energie ontvangen, dat we goed kunnen gebruiken. Om Jack's analogie voort te zetten zouden we kunnen zeggen, dat het elektrisch potentiaal van het Goddelijke "transcendent" blijft omdat het er altijd is, maar ook is het "immanent" in elk brandpunt in het heelal en het kan naar willekeur door

de mens worden afgetapt, wanneer hij zijn bewustzijn zover heeft ontwikkeld, dat hij het kan ontvangen. Hetzelfde geldt voor de zon: de zon zelf komt niet op aarde; hij vervult zijn verantwoordelijkheid jegens alle hiërarchieën binnen zijn rijk door het uitzenden van zijn levengevende straling, welk "deel van hemzelf" ons leven verwarmt en verlicht.

Hazel: Dat verklaart, waarom de zon in zo veel oude mythologieën de Vader en Levengever wordt genoemd.

Voorzitter: Precies, omdat de zon ook werkelijk de vader of het hoofd van zijn huishouding is, de heerser of hiërarch van zijn zonnerijk. De zon zelf behoeft werkelijk niet een steen binnen te treden om hem te verwarmen of een boom om hem groen te maken. Toch zouden we zonder zijn vitale energie warmte noch licht hebben, noch die levengevende kracht, die alles doet groeien.

Bill: Neemt U me niet kwalijk, maar wat is een hiërarch? Ik kon U goed volgen tot U dat woord gebruikte en toen was ik de draad kwijt.

Voorzitter: Ik ben blij dat je me even onderbrak voor we te ver gaan. Een hiërarch is, letterlijk vertaald, het "hoofd" of de "heerser" van een "heilige" orde, soms weergegeven als de "heilige heerser". Het is afgeleid van twee Griekse woorden hieros, dat "heilig" betekent en archos, dat "leider" of "heerser" betekent; en een hiërarchie is dus het rijk of de orde of het stelsel waarvoor dat "hoofd" of die "heerser" verantwoordelijkheid draagt. Een woordenboek geeft drie definities, waarvan de eerste twee op het Christelijke theologische stelsel slaan: ten eerste een groep of orde van engelachtige wezens, zoals een hemelse

hiërarchie; en ten tweede, een kerkelijk lichaam van heersers, in rangen of orden, waarin elk ondergeschikt is aan die er boven staat; een systeem dus van kerkelijk gezag of bewind. De derde betekenis is een algemene en slaat meer op de wijze waarop wij het gebruikten: "een reeks objecten of dingen, verdeeld of geklassificeerd in rang of orde, zoals in de natuurwetenschap; een hiërarchische schikking".

Het woord zelf mag dan wat onbekend zijn, maar het idee van de hiërarchie is helemaal niet vreemd. We zijn in feite omringd door hiërarchieën van allerlei aard.

Bill: Wilt U dan eens wat voorbeelden geven?

Voorzitter: Ons scholenstelsel is een hiërarchie, een reeks graden of orden, van de fröbelschool tot de universiteit; de verschillende militaire diensten van af de gewone soldaat bijvoorbeeld tot de generaal met vijf sterren; onze bedrijven, van de directeur tot de loopjongen; alle regeringsinstellingen van de top-functionarissen tot de archiefjongen. Al deze organisaties functioneren als hiërarchieën, ieder met een groep mensen, die allemaal verschillende graden van verantwoordelijkheid hebben, maar allen gebonden zijn door de grondbeginselen of de gedragslijnen, die in hun organisatie van kracht zijn en waarvoor uiteindelijk de "heerser" of het "hoofd" of de "hiërarch" de verantwoordelijkheid draagt, of hij nu directeur, professor, voorzitter of generaal wordt genoemd.

Nu zijn al dergelijke hiërarchieën, als menselijke instellingen, natuurlijk onderworpen aan onze gewone menselijke tekortkomingen. Daarom hebben wij in democratische landen de beveiliging van het kiesstelsel: hoewel de "heerser" of president of "hiërarch" van de regering - of over welk

ander hiërarchisch stelsel wij spreken - de verantwoordelijkheid moet dragen voor het uitvoeren van de beginselen, die aan zijn organisatie ten grondslag liggen, kunnen we hem, als wij vinden dat hij misbruik van zijn macht maakt, vervangen en iemand anders kiezen, die wel ons vertrouwen heeft.

In oude tijden was de koning de hiërarch of heerser in zijn rijk, van wie de wetten afkomstig waren die in de regering van zijn land golden. Als hij een wijs en achtenswaardig heerser was, was dat een zegen voor het volk en zeer waarschijnlijk werd de beschaving verrijkt door de vrucht van de menselijke geest; als hij echter corrupt en zelfzuchtig was, werd hij een tiran en leed het volk onder zijn slavernij. We kunnen hierover zelf in onze geschiedenisboeken lezen.

Dan: We hoeven niet erg ver in de geschiedenis terug te gaan om te weten, dat we nooit meer onder tirannie zouden willen leven of ons onderwerpen aan hen, die misbruik van hun macht maken, of die van politieke of geestelijke aard is.

Paul: Wat denkt U van Plato's ideale Staat, waarin hij de heerseres ziet als de wijste mensen onder het volk en dus de meest geschikte om wetten uit te vaardigen? Hij schijnt in zijn Republiek eerder te doelen op een soort verlichte aristocratie, dan op echte democratie. Maar het is een beetje utopisch, tenminste voor onze tijd.

Voorzitter: Ik geloof dat we nog lang niet gereed zijn voor een aristocratie, laat staan een verlichte aristocratie; maar volgens mij bestaat er geen werkelijke kloof tussen een verlichte democratie (die we nog lang niet hebben bereikt) en de natuurlijke hiërarchische structuur volgens welke de meeste organisaties werken, of wij het

zo noemen of niet. Het is inderdaad zoals al is gezegd, beide "systemen" werken hand in hand over de hele linie.

Plato sprak natuurlijk over de ideale toestand, daarbij denkende aan een tijd, die duizenden en duizenden jaren in de toekomst lag, wanneer de menselijke zelfzucht en hebzucht hopelijk in zo grote mate zouden zijn overwonnen, dat de mensen van nature de meest verlichte onder hen als hun gidsen en leiders zouden kiezen. Als dat tijdperk ooit aanbreekt en naar mijn gevoel zal dat eenmaal gebeuren, zullen we het stellig als een grote zegen beschouwen, dat de autoriteit en de macht van onze verschillende banden in handen liggen van zulke superieure mensen, omdat we dan weten, dat zij niets dicteren of voorschrijven, maar heilzame leiding geven - die geestelijke bescherming, die wordt verleend door hen wier enige zorg het welzijn van hun medemensen is. Het is voor ons moeilijk ons op het ogenblik zulk een toestand in te denken, maar laten we eens een ogenblik denken aan Plato of Socrates, Confucius of Buddha, als het hoofd van ons land ! Als dat zou kunnen en als wij de wijsheid zouden bezitten te zien wie zij zijn, zouden we dat dan niet als een zegen voelen?

Maar laten we naar de twintigste eeuw terugkeren - al hebben we het gevoel, dat onze tegenwoordige ontwikkeling zulke verheven wezens bij lange na niet als "heersers" verdient, niettemin is dat precies, in de meest ware zin, wat het menselijk ras gedurende duizenden jaren als beschermers en leiders heeft gehad, maar wij hebben ons zo druk gemaakt over de letter van hun boodschap, dat wij de immer-levende stroom van waarheid, die hun leven vertegenwoordigde, hebben vergeten.

Wel Bill, we hebben nogal lang stilgestaan bij je vraag, maar heb je er iets aan gehad?

Bill: Ja, heel veel. Nu ik begrijp wat U met het woord hiërarchie bedoelt, geloof ik dat de natuurwetenschap bijen en mieren ook als voorbeelden van hiërarchieën beschouwt, of althans als hoog ontwikkelde kolonies. De bijen hebben hun werkers en darren, die hun speciale werk verrichten, onder het regiem van de bijen-koningin, die we als de hiërarch kunnen zien.

Tom: Of de matriarch!

Bill: Ja en de mieren zijn ook goed georganiseerd en er is duidelijk één of andere leidende invloed aanwezig, ondanks het feit, dat het de schijn heeft alsof ze doelloos langs hetzelfde paadje heen en weer lopen. Eén ding is zeker, zij hebben een practisch verkenningssysteem!

Betty: Nu we het over een leidende invloed hebben moest ik denken aan ons lichaam. Ik vind het altijd merkwaardig dat we, in het algemeen gesproken, zo gezond blijven, terwijl we toch stellig niet volgens de natuurwetten leven. Ik ben er daarom van overtuigd, dat onze stoffelijke groei wordt geleid door één of andere intelligentie, althans voor zover wij dat niet onmogelijk maken.

Stephen: Mijn gedachten gingen in dezelfde richting, zij het op een iets ander plan. Als we aan de biljoenen, misschien wel trillioenen atomen denken, die ons lichaam samenstellen, waarvan elk, voor zover mij bekend, leeft, sterft en voortdurend herboren wordt, is het een wonder, dat we altijd onszelf blijven. Nooit zijn we iemand anders, hoe oud we ook worden of hoe we ook schijnen te veranderen. Wat maakt bijvoorbeeld, dat de organen voortdurend functioneren, terwijl de cellen en moleculen en natuurlijk ook

de atomen, steeds worden vernieuwd? Er moet wel, zoals Betty zei, ergens een grondpatroon of een leidende intelligentie zijn.

Voorzitter: Vergeet het oude gezegde van Hermes niet: "Zo boven, zo beneden; zo beneden, zo boven." Dat is de hele filosofie van de groei en de evolutie van het bewustzijn in een eenvoudig zinnetje. Als we ten volle zouden kunnen begrijpen, hoe ons lichaam werkt, zouden we de innerlijke natuur van de mens begrijpen en we zouden ook heel wat meer weten over de innerlijke constitutie van de zon en de planeten. Overal één wet, één beweging, één energie, of wij het Geest of Stof, Tijd of Ruimte, Electriciteit of Magnetisme noemen - het zijn per slot van rekening slechts verschillende manieren, waarop we de manifestatie van de Goddelijke Intelligentie beschouwen.

Wanneer onze innerlijke god de hiërarch is van onze menselijke constitutie, waarover we het naar ik aanneem allemaal eens zijn, waarom zou er dan niet een soort van sub-hiërarch of lagere graad van leiding voor ons lichaam zijn? We kunnen het misschien niet bewijzen, maar ons lichaam is stellig een zeer gecompliceerd organisme, een hiërarchie, waarin elk van de verschillende organen op zijn eigen kleine maar belangrijke gebied van verantwoordelijkheid de scepter zwaait en toch werken ze allen tezamen onder de leiding van hun "heilige heerser" - de Mens, die dit hiërarchische voertuig gebruikt als zijn middel om zich op aarde uit te drukken.

Dan: U wilt zeggen dat, als we één aspect van de Natuur ten volle zouden kunnen begrijpen, we zouden weten hoe het zonnestelsel en zelfs het heelal werkt. Dat klinkt belangwekkend, maar is er geen hemelsbreed verschil tussén bijvoorbeeld de atomen van mijn lichaam en de zon? Denk eens

aan de fantastische verschijnselen van de zonne activiteit - hoe zou het mogelijk zijn die te begrijpen, wanneer we alleen zouden weten hoe een atoom in mijn pink zich gedraagt?

Voorzitter: Een enorm verschil in manifestatie, maar niet in wezen, als we de zon en het atoom zien als belichamingen van het ene Goddelijke element.

Jack: Ik vind de gedachte niet zo gezocht, want de natuurkundigen spraken destijds over het atoom als een zonnestelsel in het klein, al geloof ik wel, dat ze daar later weer wat van zijn teruggékomen. Ik weet niet wat voor redenen ze daarvoor hadden, maar misschien dat de analogie met de zon en zijn planeten wat op de achtergrond raakte, toen ze zo veel nieuwe deeltjes en sub-deeltjes binnen het atoom ontdekten.

Tom: Maar wordt die opvatting nu toch niet weer opnieuw ernstig in overweging genomen? Dat hoop ik werkelijk, omdat er iets prachtigs zit in de gedachte, dat de atomen, zelfs die van ons lichaam, geconstrueerd zijn volgens hetzelfde patroon als het zonnestelsel.

Voorzitter: Zoals we al hebben gezegd, heeft de Natuur één fundamenteel proces: het uitademen van de Goddelijke vitaliteit in elk atoom in de Ruimte, zodat alles hetzelfde stempel van het Goddelijke draagt. Of nu een "atoom der Ruimte" zich uiteindelijk manifesteert als een zon of een planeet of een mens, of als het nietigste deeltje van een atoom in een amoëbe, dat maakt weinig verschil van het standpunt van het innerlijk karakter: allen zijn "vonken van God", die zich in één of andere materiële vorm begeven om het zelfbewustzijn te doen groeien, ontwikkelen

en evolueren.

Eén Goddelijke Intelligentie in alles - dat maakt het mogelijk voor de Zonne goden of Heilanden om "van eeuw tot eeuw te incarneren" en aldus een "deel van henzelf" over te dragen, zodat de harten der mensen zich opnieuw naar het licht van hun innerlijke zon zullen keren. Want als de zonnevitaliteit elk punt in zijn stelsel bereikt, is dan ook 's mensen eigen godsvonk niet onlosmakelijk verbonden met dezelfde Godheid, die Vader Zon bezielt?

We moeten nu eindigen, daar het laat wordt. We hebben een zeer belangrijk gesprek gehad, ook al schijnen we ver afgedwaald te zijn. Maar een volgende keer kunnen we, als U dat wilt, meer rechtstreeks enkele van de bijzondere hiërarchieën behandelen, die door de verschillende grote godsdiensten worden genoemd om wellicht een helderder beeld te krijgen van het verband, dat zij hebben, met het leven van nu.

-o-o-o-

Als de weg lang en kronkelend is, moet ge U daarover niet verbazen want, waar het doel verheven is, mogen wij een langere weg nemen.

-Socrates

vertaald uit:
Sunrise October 1959.

DE STROOM DER VOORUITGANG.

In vele delen der wereld wordt, zonder veel ophef, in de vrije beroepen en ook in de handel tegenwoordig veel gedaan, dat blijk geeft van een gestadige positieve stroom in de menselijke vooruitgang.

De volgende toespraak, gehouden voor de Annual National Convention of Associated Students of Afghanistan (Jaarlijkse Nationale Conventie van het Verbond van Afghaanse Studenten) door de President van Common Interests, International (Gemeenschappelijk Belang, Internationaal) is het bewijs van een dergelijke activiteit: een voorbeeld van het groeiend verlangen van de industrie zijn doeleinden op beginselen te funderen, waarvan de aanvaarding het welzijn van alle daarbij betrokkenen zal bevorderen.

-Red.

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de President,
Dames en Heren:

Het is een voorrecht hier vandaag bij U te zijn. Wij hebben in de geschiedenis van de Verenigde Staten een President gehad, die we zeer vereren. Het was Abraham Lincoln. Wat het houden van toespraken betreft, hebben hij en ik één ding gemeen en verschillen we in twee opzichten. Wat we gemeen hebben is, dat we allebei onze toespraken in gewoon schrift opschrijven. De twee punten, waarin we verschillen zijn: ten eerste, zijn toespraak, de Gettysburg Rede, heeft historische

betekenis gekregen en ten tweede, hij kon zijn eigen handschrift lezen.

Onze voorzitter heeft gezegd wie ik ben. Ik ben een Amerikaans zakenman. Hij zei niet wat ik niet ben. Ik ben geen redenaar.

Toch geloof ik, dat het tijd is en dat het nodig is, dat de zakenman zich uitspreekt, zijn taak en zijn bedoelingen toelicht en zijn gebied van verantwoordelijkheid schetst. Ik hoop, dat ik dat vandaag ten dele kan doen zoals ik dat zie.

Laten we eerst nagaan wat de taak van een Amerikaans zakenman niet is:

1. Het is niet zijn taak andere landen en hun volkeren te herscheppen naar het beeld van wat hijzelf en zijn land is.

2. Het is niet zijn taak direct of indirect te koloniseren.

3. Het is niet zijn taak een volk, zijn hulpbronnen en zijn nationale status te exploiteren.

4. Het is niet zijn taak de natuurlijke evolutie van nationalisme te loochenen en

5. Het is niet zijn taak om op enigerlei wijze beperkingen te stellen aan de kansen van het individu waar ook ter wereld, zijn mogelijkheden ten volle te benutten en die door eigen inspanning te verwezenlijken.

Het is dit laatste punt, de gelegenheid tot zelf-ontwikkeling van het individu, dat de voornaamste verantwoordelijkheid van de zakenman precies aangeeft.

De filosoof, Charles Frankel, zei onlangs, "De mens had ruw geschat 475.000 jaar nodig om tot de Landbouw Revolutie te komen en nog een 25.000 jaar om tot de Industriële Revolutie te komen. Wij hebben de "Ruimte eeuw" bereikt in honderdvijftig jaar."

Wat deed ons zo snel door de industriële revolutie heenkomen? Het vrijlaten van het individu;

het verbreken van de vormen en patronen van leven en denken in Europa; en het emigreren van de mens, die persoonlijke vrijheid ging zoeken, naar Amerika, een land dat geen patroon bezat, waar de resultaten van de persoonlijke krachtsinspanning en kansen naar buiten konden treden en zich konden manifesteren in de om zich heen grijpende industriële revolutie.

Nu is er geen enkel Amerikaans systeem, dat door voorschriften of dogma's wordt vastgelegd. Er zijn evenveel systemen als er Amerikanen zijn. Wat in Amerika wordt gevonden is de erfenis van die volkeren, die hebben gestreden voor het recht zichzelf te mogen zijn. Het is de taak van de Amerikaan in het buitenland die erfenis waardig te blijven en dat voorrecht verder te benutten.

Heel wat mensen hebben gezegd dat Amerika er 150 jaar over heeft gedaan om te komen waar het nu staat en dat andere stelsels en landen dat in veel kortere perioden hebben bereikt. Men vergeet dan echter het solide fundament aan pioniersarbeid en ontwikkeling, waarvan anderen gebruik hebben kunnen maken. Het is betrekkelijk eenvoudig een raket te bouwen als men 150 jaar technologie, die daarvoor nodig is, heeft kunnen lenen. Deze technische achtergrond van radio, electrotechniek, rekenmachines, metallurgie en heel veel andere dingen, is door de jaren heen ontwikkeld door de vrije geest van vrije mensen, die aan hun eigen ontwikkeling werkten.

Ik moet dikwijls denken aan de enorme vooruitgang, die onze mededinger in de koude oorlog zou kunnen boeken, op maatschappelijk, economisch en wetenschappelijk gebied, wanneer hij de boeien zou losmaken, die de groei van de mensen in zijn land belemmert. Wanneer dat land gebruik zou maken van de kennis die in de wereld aanwezig is, van zijn eigen grote natuurlijke hulpbronnen, zijn prachtige volk en zijn verlangen zich te

ontwikkelen, zou zijn tegenwoordig tempo van groei vele malen kunnen toenemen.

Wij bevinden ons thans in de meest verwoede strijd, die sedert mensenheugenis is gevoerd. Het is de strijd, die zal beslissen of de mens individuele vrijheid zal bezitten en zijn eigen evolutie en ontwikkeling zal kunnen leiden, of dat hij politiek, economisch en geestelijk zal worden geregeerd door een kleine groep mensen, die zal uitmaken, wat het beste is voor allemaal. Ik beweer, dat deze strijd tussen licht en duisternis ons allen aangaat.

U hier in deze zaal hebt een kans gekregen - een vrijheid - de kans om te groeien en U te ontwikkelen. Iemand heeft vertrouwen in U gesteld. Deze kans betekent voor U een verantwoordelijkheid. U moet iets terug doen.

Wanneer U terug bent in Afghanistan kunt U, als een invloedscentrum, dezelfde daad van vertrouwen stellen, door aan ieder met wie U te maken hebt een kans te geven. Telkens wanneer U één van Uw landgenoten de gelegenheid geeft tot zelfontwikkeling - tot het doen van een keuze, tot groei - maakt U enorme constructieve krachten vrij voor het welzijn van Uw land en Uw volk.

De gelegenheid tot groei is de grootste vermenigvuldiger van geestelijke waarden, die de wereld kent.

Ook dit is een belangrijke taak van de Amerikaanse zakenman in het buitenland. Hij moet beseffen, dat men slechts kan behouden, wat men bereid is te delen. De algemene en individuele vrijheid zullen achter de donkere wolken der geschiedenis verdwijnen, als wij niet leren hoe we er mee moeten leven en hoe we die vrijheid aan onze medemensen kunnen geven.

De Amerikaan in het buitenland moet zich bewust zijn van verschillen in cultuur, in ervaringen, in economie en in nationale ambities. Er

bestaat geen vast patroon dat voor alle landen en alle volkeren geschikt is en dat zij in hun politieke, economische en geestelijke leven kunnen volgen. De Amerikaan vergist zich als hij dat denkt, net zoals een groep mensen op het oogenblik zich vergist die menen, dat ze uiteindelijk de hele wereld er toe moeten brengen hun dogma's en hun levenswijze te aanvaarden.

Wat de Amerikaan moet doen is zijn talenten en zijn ervaringen op ruime wijze met anderen delen en wel zo, dat elke nationale groep zich vrij kan ontwikkelen op een wijze, die hem het best ligt. De Heer Kamrany meende dat het nuttig zou kunnen zijn, dat ik als voorbeeld van wat ik hier bedoel, een beschrijving gaf van onze nieuwe onderneming en toelicht, hoe deze tracht de juiste taak van de Amerikaanse zakenman in het buitenland te vervullen.

Onze nieuwe onderneming, Common Interests, International (Gemeenschappelijk Belang, Internationaal) is een particuliere maatschappij. Ze werd opgericht in het besef, dat de mens in de hele vrije wereld gemeenschappelijke belangen heeft en dat vrije volkeren, de economische waarden, die zij en hun volk nodig hebben, door eigen inspanning en in vrijwillige samenwerking kunnen produceren, als de middelen ter beschikking worden gesteld.

De stichtingsacte vermeldt in dat gedeelte, dat handelt over de doeleinden van de onderneming, "... met als primaire doel op zodanige wijze mensen, materiaal, kapitaal en crediet bijeen te brengen, dat het welzijn van allen, die er mee verbonden zijn, zal worden verhoogd en er een onbeperkte gelegenheid tot ontwikkeling zal zijn voor ieder persoonlijk."

Met het verhogen van het welzijn van allen, die er mee zijn verbonden, bedoelen wij, dat het onze wens is, dat allen op één of andere wijze er bij

zullen winnen. Van de president tot de portier zullen onze doeleinden alleen dan zijn verwezenlijkt, wanneer iedereen er voordeel van ondervindt, niet een bepaalde groep. Ook zijn onze doelstellingen eerst verwezenlijkt wanneer we die omstandigheden in het leven kunnen roepen, waarin ieder, die met een of ander project is verbonden, van al zijn capaciteiten gebruik kan maken, op de beste wijze zijn taak kan verrichten en het belangrijkste werk kan doen, waartoe hij in staat is.

Common Interests, International interesseert zich voor die projecten, die er toe zullen bijdragen, dat de economische toestand van een land en zijn volk zich verbetert, omdat ze voldoen aan een of meer van de volgende voorwaarden:

1. Deelname aan die projecten, die in belangrijke mate de werkgelegenheid vergroten.
2. Deelname aan die projecten, die producten opleveren voor export naar de wereldmarkten, en
3. Deelname aan die projecten, die het mogelijk maken zelf artikelen voort te brengen, die op het ogenblik nog worden geïmporteerd.

Wij zijn er op uit aan een werkgemeenschap alléén die middelen te verstrekken, waarin niet plaatselijk kan worden voorzien. In overeenstemming hiermee is het de wens en het plan van Common Interests, International, om de leiding, het kapitaal, het crediet of de vakbekwaamheid, die het verschaft, zo snel mogelijk te doen vervangen door eigen middelen. Bovendien, in het besef, dat de natuurlijke evolutie van nationale groepen over de gehele wereld tenslotte een uiting is van het volk in een bepaald land, zal onze nieuwe organisatie bij het opzetten van één of andere zakelijke regeling een overeenkomst sluiten, die het mogelijk maakt, dat elke belegging of elk belang dat Common Interests, International daarin heeft, kan worden overgenomen door de

plaatselijke deelnemers op een tevoren vastgestelde basis en zodra de plaatselijke deelnemer zulks wenst. Op deze wijze zullen ondernemingen, die op touw werden gezet en die van landsbelang zijn, blijven bestaan en wel in de handen van de eigen mensen. Common Interests, International zal dan de vrijheid hebben op dezelfde plaats of elders een nieuw project te beginnen.

Mocht iemand menen, dat dit sentimenteel en onrealistisch is, vergeet U dan niet dat Common Interests, International een zakelijke onderneming is en hoopt een zodanige winst te maken, dat ze kan blijven bestaan en groeien. Alleen wanneer succesvolle zakelijke ondernemingen op touw worden gezet, die winst opleveren, zullen de plaatselijke zakelijke belanghebbenden de wens koesteren en in staat zijn het belang dat Common Interests, International er in heeft, af te kopen. Het programma is gebaseerd op onze overtuiging dat de mens, die al zijn mogelijkheden benut, door individueel van zijn rechten gebruik te maken, meer kan presteren dan op enig andere wijze.

De eigenaars van de onderneming, hebben het voordeel een fascinerende zaak op te zetten, de mogelijkheid winst te maken en de voldoening een creatief deel te zijn van de zich snel ontwikkelende volkeren der aarde.

-Douglas A. Russell

Hershey Hall, University of California,
Los Angeles, 5 September 1959.

-o-o-o-

De algemene geschiedenis, dichters en romanschrijvers hebben altijd ook in hun indrukwekkendste beschrijvingen over de priesterlijke of keizerlijke paleizen, de triomf van de wil of van het genie - onze aandacht gehad, nooit geven zij

ons het gevoel dat we indringers zijn, dat dit voor betere mensen is bedoeld; eerder is het zo; dat wij ons in hun meest grootse scheppingen het best thuis voelen. Alles wat Shakespeare zegt over de koning, komt ook de knaap, die ginds in de hoek zijn boek leest, voor als op hemzelf te slaan. Wij leven mee met de grote momenten in de geschiedenis, met de grote ontdekkingen, het grote verzet, de tijden van grote voorspoed voor de mens; omdat hun wetten werden gemaakt, de zee onderzocht, het land ontdekt, of de slag toegebracht, voor ons, zoals wij zelf op die plaats zouden hebben gedaan of zouden hebben toegejuicht.

-Ralph Waldo Emerson

vertaald uit:
Sunrise October 1959.

U VROEG ER OM!

"U vroeg er om!" is de titel van een wekelijks programma voor de T.V., waarin de kijkers te zien krijgen waarom zij hebben gevraagd. In de loop van een avond kunnen we leren wie sneller loopt, een mens of een paard, wat het is uit een vliegtuig te vallen of mensen-etende haaien onder het zeeoppervlak te bevechten. Het vreemde en het gewone verschijnen naast elkaar - en elke episode eindigt altijd met de woorden "U vroeg er om!"

Afgezien van de verscheidenheid van onderwerpen, die door de T.V. werden gebracht, is de titel van het programma fascinerend en het is moeilijk de woorden "U vroeg er om" te vergeten, wanneer ze eenmaal tot ons bewustzijn zijn doorgedrongen. Ze zijn vol betekenis want er is iets van poëtische rechtvaardigheid in en dat is het misschien wat tot onze verbeelding spreekt of een beroep doet op onze intuïtie. De gedachte komt in ons op, dat we misschien om alles hebben gevraagd, wat ons in het leven overkomt. Maar is dat waar? Het is misschien aangenaam om te veronderstellen, dat wij alle welkome gebeurtenissen in het leven hebben verdiend door de zuiverheid van ons karakter en onze motieven, maar het is wat moeilijker te geloven, dat we ook hebben gevraagd om de harde klappen, die we krijgen! Wie vraagt er nu om harde klappen?

Maar als het bijbelse gezegde "vraagt en gelykt u" waar is, moeten we even goed om de moeilijkheden als om de prettige dingen hebben gevraagd, om het verdriet en ook om de vreugde, die in eindeloze opeenvolging ons leven vullen - anders kunnen we ze op geen enkele wijze verklaren, dat wil zeggen, als we geloven dat er voor alles wat ons overkomt een reden is. Dit is het

raadsel waar wij voor staan: we wensen geen moeilijkheden, toch krijgen we ze en daarom moeten we ze hebben verdiend. Maar als dat zo is, waarom en hoe?

Het is mogelijk, dat we zowel het vragen als het ontvangen verkeerd begrijpen. De veronderstelling, dat als we goede motieven hebben en ons een hoog doel in het leven stellen, we mogen verwachten, dat het leven ons een redelijk percentage geluk zal brengen, is diep ingeworteld. Dat doet het misschien ook wel, maar het gaat vergezeld van heel wat onaangename, ontmoedigende en zelfs pijnlijke ervaringen en we vragen ons af, waarom die ons ten deel vielen - wat wij in 's hemels naam hebben gedaan om dat op te roepen? Als we niet vaak aan zelfzuchtige motieven hebben toegegeven of grote onrechtvaardigheden hebben bedreven, die de oorzaak kunnen zijn van de narigheid, is de enige manier om het te verklaren, dat onze goede bedoelingen en daden de moeilijkheden over ons hebben gebracht - tenminste enkele daarvan.

Dit klinkt als volmaakte onzin, dat weet ik. Onze betere instincten schijnen zich te verzetten tegen de veronderstelling, dat hoge aspiraties ooit lijden teweeg kunnen brengen. Misschien zeggen sommigen zelfs, dat die gedachte gelijk staat aan heiligschennis. Is dat zo? Als we onze lichamelijke kracht willen ontwikkelen gaan we ons oefenen. Het is niet genoeg alleen naar kracht te verlangen om het te krijgen. We moeten gesta dig, dag in dag uit werken, in het begin zonder tastbaar resultaat, behalve pijnlijke spieren, maar later winnen we aan kracht, tot we tenslotte een deel van ons doel hebben bereikt. Dan moeten we dat bijhouden om niet alles, wat we hebben gewonnen, weer te verliezen.

- Zo moet het ook met morele kracht zijn. Edele motieven en onzelfzuchtige aspiraties duiden op onze geestelijke bedoelingen, maar we mogen niet

verwachten, dat de natuur onze dierbaarste wensen vervult, hoe verheven die ook zijn. Als we streven naar adeldom, kracht, onzelfzuchtigheid, hoe kunnen we die dan anders bereiken dan door gebruik te maken van de kansen, die de natuur ons geeft om ze te oefenen en te ontwikkelen. Maar we zien die "kansen" niet als ze komen. We zien ze slechts als hindernissen, ergernissen, beproevingen en smart. We worden er door in beslag genomen in kwantitatieve zin en zien ze helemaal niet in de kwalitatieve zin. We associëren ze niet met de eigenschappen, die wij in ons hart het meest bewonderen en waarnaar wij verlangen.

Bij onze beoordeling laten we ons te veel leiden door de vraag, of iets prettig of pijnlijk is. In het laatste geval proberen we er zo gauw mogelijk vanaf te komen. Het zou echter nogal dwaas zijn als we, wanneer we een pijnlijke voet hebben, niet anders doen dan proberen de pijn weg te nemen, zonder te onderzoeken wat de oorzaak er van is. Lichamelijke pijn wordt algemeen beschouwd als een waarschuwing van één of ander letsel of ziekte en het wegnemen van de pijn, hoe belangrijk ook, heeft niet zoveel waarde als het wegnemen van de oorzaak. Maar als het gaat om psychologische en mentale pijn of teleurstellingen, is het ons nog niet voldoende duidelijk dat ook dit waarschuwingen zijn, dat er innerlijke ontwrichtingen bestaan die verbetering behoeven. We worden gewoonlijk te veel in beslag genomen door de ervaringen zelf om te beseffen dat, wat we voelen, dikwijls de claustrophobie (de vrees om in een kleine afgesloten ruimte te zijn) is van onze eigen innerlijke wereld, niet de druk van de wereld buiten ons. Als we jaloers zijn of afkeer gevoelen, zijn wij het die zo zijn, niet het leven om ons heen, vandaar, dat we in hoofdzaak lijden door eigenschappen, die we zelf hebben voortgebracht. De wereld is niet werkelijk

blauw of rose; wat wij zien zijn de kleuren uit onze eigen verfdoo's.

De vraag van geluk is hier nauw mee verbonden. We vragen onszelf af of we altijd gelukkig zijn wanneer we prettige dingen ervaren en ongelukkig in onplezierige tijden? Het is duidelijk, dat het vaak voorkomt, dat we alleen gelukkig kunnen zijn door lijnrecht tegen ons eigen belang in te handelen. Ook moeten we dikwijls onplezierige karweitjes doen, maar wanneer we ons er aan zouden onttrekken, zou ons dat heel ongelukkig maken. Het is daarom niet mogelijk de juistheid van een bepaalde gang van zaken of de ware aard van wat er gebeurt te beoordelen naar het al dan niet plezierig vinden van de situatie. Ons ware innerlijke geluk echter is een tamelijk zuivere toetssteen, want als de gedachte ons niet los laat, dat we niet hebben gedaan wat we konden, of als we voelen, dat er iets volkomen verkeerd was aan de rol, die wij in een bepaalde situatie hebben gespeeld - twee van de voornaamste oorzaken dat een mens zich ongelukkig voelt - weten we, dat een verandering in onze houding en onze relatie tot anderen, nodig is.

Het voornaamste bewijs ter verdediging van de stelling, dat het leven ons geeft waar we om vragen is, dat we in het leven altijd getroffen worden in die zwakke plekken die, naar we in onze heldere momenten weten, versterking en uitbreiding nodig hebben. We kunnen hieraan niet ontkomen. Het is waar, dat we in situaties kunnen komen, waar duidelijk veranderingen in de omstandigheden nodig zijn en het zou dwaas zijn onnodig te lijden, wanneer we door nuchtere maatregelen de oorzaken van de ergernis kunnen wegnemen. Maar dan blijft de vraag van de ergernis nog over. Als die ergernis ons kriebelig maakt, als wij toelaten, dat de omstandigheden ons humeur en oordeel zo beïnvloeden, dat we verzuren in onze persoonlijke

en zakelijke verhoudingen, dan hebben wij de betekenis daarvan volkomen gemist. Daar komt nog bij, dat elke poging moeilijkheden op te lossen, wanneer we er in verstrikt zijn, en we door negatieve reacties worden beheerst, gedoemd is in misère te eindigen. Het is niet mogelijk helder te zien zo lang we onze omstandigheden de schuld blijven geven van onze zwakheden.

Afgezien van het veranderen van onze omstandigheden (wat nodig kan zijn) kunnen wij een bepaald inzicht in onze eigen natuur slechts verwerven door acht te slaan op ons steunen en zuchten, zodra wij onder druk komen te staan. Vaak bevinden wij ons in een situatie die onduelbaar schijnt, maar die we klaarblijkelijk niet in onze macht hebben. Misschien zit onze werkgever achter ons aan of is iets er de oorzaak van dat anderen ons onophoudelijk dwars zitten, zodat alles ons tenslotte zenuwachtig maakt; de kinderen schijnen te veel kabaal te maken wanneer ze eigenlijk niets anders doen dan wat alle kinderen doen, de wagen moet nodig gerepareerd worden, het grasveld moet worden gemaaid en de warmte is verschrikkelijk. En zo voort, en zo voort. We zullen veel beter bestand zijn tegen alles wat het leven meebrengt, als we kunnen inzien, dat het eerste probleem, waar we allemaal mee te maken hebben, wijzelf zijn. Als we dat eenmaal beseffen en beginnen er iets aan te doen, zullen de uiterlijke omstandigheden hun vat op ons gaan verliezen. Het schijnt inderdaad alsof het leven er anders uit gaat zien, terwijl er eigenlijk niets anders is gebeurd dan dat wij onze eigen houding hebben gewijzigd.

Dat wil niet zeggen, dat we van ons hele leven één eindeloze orgie van introspectie moeten maken. Het betekent wel, dat alles om ons heen vol betekenis is, als we daar maar oog voor hebben en wat minder aandacht schenken aan het plezierige of onplezierige er van. We "vroegen er om" op een

manier, die we ons niet herinneren; we verlangden er naar meer geduld te hebben en het gevolg is, dat ons geduld nu op de proef wordt gesteld; de stekende pijn, die we nu voelen zal tot het liefdevolle begrip leiden, waarnaar wij verlangen.

Het leven, die wijze leermeester, die zo vaak niet erkend en begrepen wordt, legt de belichaming van onze hoogste wensen letterlijk aan onze voeten. Als we in staat zijn ze niet als geluk of ongeluk te zien, maar als het antwoord van de natuur op onze geestelijke bedoelingen, valt het ons gemakkelijker ze te begrijpen en te dragen - en dat is van veel belang. Maar in feite is dat de onbelangrijkste kant er van, want als we kunnen leren ons los te maken van onze moeilijkheden, krijgen ze het vermogen ons boven ons kleine zelf te verheffen in die ruimere atmosfeer, waarin het welzijn van anderen belangrijker schijnt dan het onze. En wel beschouwd is dat de maatstaf voor de ware mens.

-John P. Van Mater

-o-o-o-

Vele mensen praten om het praten, zoals anderen lezen om het lezen, zonder op het doel te letten. Maar zij, die weten dat een "enkel woord een hele stad kan vernietigen of de geest van een leeuw in een dode vos kan brengen", zullen meer acht slaan op hun woorden.

-W.Q. Judge

vertaald uit:
Sunrise October 1959.

